

**PROTOKOL
K DOHOVORU O DIAĽKOVOM ZNEČIŠŤOVANÍ OVZDUŠIA PRECHÁDZAJÚCOM
HRANICAMI ŠTÁTOV Z ROKU 1979, O ZNÍŽENÍ EMISÍÍ SÍRY ALEBO ICH
PRENOSOV PRECHÁDZAJÚCICH HRANICAMI ŠTÁTOV NAJMENEJ O 30 %**

Zmluvné strany

sú rozhodnuté aplikovať Dohovor o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov;

uvedomujú si, že súčasné emisie látok znečisťujúcich ovzdušie sa naďalej šíria cez hranice štátov a v exponovaných častiach Európy a Severnej Ameriky spôsobujú rozsiahle škody prírodných zdrojov, ktoré sú životne dôležité pre životné prostredie a ekonomiku, ako sú napr. lesy, pôda a vody, ako aj predmetov včítane historických pamiatok a za istých okolností majú škodlivé účinky aj na zdravie obyvateľov.

berú do úvahy, že prevládajúcimi zdrojmi znečistenia ovzdušia, ktoré prispievajú k okysleniu životného prostredia, sú spaľovanie fosílnych palív na výrobu energie, hlavné technologické procesy v rôznych priemyselných odvetviach, ako je doprava, a ktoré všetky vedú k emisiám oxidov síry, oxidov dusíka a iných škodlivín;

sú si vedomé toho, že by sa mala venovať vysoká priorita obmedzovaniu emisií síry, čo bude mať priaznivý vplyv na životné prostredie, na celkovú ekonomickú situáciu a na zdravie ľudí;

pripomínajú si uznesenie Európskej hospodárskej komisie (EHK) OSN prijaté na jej tridsiatom deviatom zasadnutí, kde sa zdôrazňuje nevyhnutnosť znásobiť úsilie na dosiahnutie koordinovaných národných stratégií a politiky v oblasti EHK na efektívne zníženie emisií síry na národnej úrovni;

pripomínajú si prehlásenie Výkonného orgánu pre Dohovor na svojom prvom zasadnutí o potrebe efektívneho zníženia celkových ročných emisií zlúčenín síry a ich prenosov prechádzajúcich hranicami štátov v rokoch 1993 – 1995, s použitím úrovni z r. 1980 ako základ pre výpočet znížení;

pripomínajú si, že Multilaterálna konferencia o príčinách a prevencii pred poškodením lesov vôd znečistením ovzdušia v Európe (Mníchov 24. – 27. júna 1984) požiadala, aby Výkonný orgán pre Dohovor prijal ako vec najvyššej priority návrh na špecifickú dohodu o znížení ročných národných emisií síry alebo ich prenosov prechádzajúcich hranicami štátov najneskôr do r. 1993.

berú na vedomie, že niektoré zmluvné strany Dohovoru sa rozhodli zaviesť zníženie svojich národných ročných emisií síry alebo ich prenosov prechádzajúcich hranicami štátov najmenej o 30 % čo najskôr, avšak najneskôr do r. 1993, pričom ako základ pre výpočet obmedzení bola použitá úroveň z r. 1980;

uznávajú, na druhej strane, že niektoré zmluvné strany Dohovoru, hoci nepodpísali tento protokol v čase, keď bol otvorený na podpis, budú napriek tomu značne prispievať k zníženiu znečisťovania ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov alebo budú naďalej vyvíjať úsilie na obmedzovanie emisií síry, ako je to uvedené v dokumente, ktorý bol pripojený k správe Výkonného orgánu na jeho treťom zasadnutí;

sa dohodli nasledovne:

**Článok 1
Definície**

Pre účely tohto Protokolu:

1. „**Dohovor**“ znamená Dohovor o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov, ktorý bol prijatý v Ženeve dňa 13. novembra 1979;

2. „**EMEP**“ znamená program spolupráce pre monitorovanie a vyhodnocovanie diaľkového šírenia látok, znečisťujúcich ovzdušie v Európe;
3. „**výkonný orgán**“ znamená Výkonný orgán pre Dohovor vytvorený podľa článku 10, odsek 1 Dohovoru;
4. „**Geografický rozsah EMEP**“ znamená oblasť špecifikovanú v článku 1, odsek 4 Protokolu k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní vzdušia prechádzajúcom hranicami štátov z roku 1979 o dlhodobom financovaní Programu spolupráce pre monitorovanie a vyhodnocovanie diaľkového šírenia látok, znečisťujúcich ovzdušie v Európe (EMEP), prijatého v Ženeve dňa 28. septembra 1984;
5. „**Zmluvné strany**“ znamenajú, pokiaľ z kontextu nevyplynie niečo iné, zmluvné strany tohto Protokolu.

Článok 2 Základné ustanovenia

Zmluvné strany budú znižovať svoje národné ročné emisie síry alebo ich prenosy prechádzajúce hranicami štátov najmenej o 30 % čo najskôr, avšak najneskôr do r.1993, pričom ako základ pre výpočet obmedzení použijú úroveň z r. 1980.

Článok 3 Ďalšie zníženia

Zmluvné strany uznávajú, že musia na národnej úrovni zisťovať potrebu ďalšieho znižovania emisií síry alebo jej prenosov prechádzajúcich hranicami štátov, okrem tých, ktoré sú uvedené v článku 2, ak umožnia podmienky životného prostredia.

Článok 4 Predkladanie správy o ročných emisiách

Každá zmluvná strana bude každoročne predkladať Výkonnému orgánu správu o svojej úrovni národných ročných emisií síry ako základ, z ktorého bola vypočítaná.

Článok 5 Výpočet prenosov prechádzajúcich hranicami štátov

EMEP bude včas pred výročným zasadnutím Výkonného orgánu predkladať Výkonnému orgánu výpočet rozpočtov síry ako aj prenosov prechádzajúcich hranicami štátov a depozícií zlúčenín síry za každý mesiac predchádzajúci rok v rámci geografického rozsahu EMEP s použitím vhodných modelov. V oblasti mimo geografického rozsahu EMEP sa použijú modely, vhodné pre príslušné podmienky tam sa nachádzajúcich zmluvných strán.

Článok 6 Národné programy, politika a stratégie

Zmluvné strany budú v rámci Dohovoru rozvíjať bez meškania národné programy, politiku a stratégie, ktoré budú slúžiť ako prostriedok na zníženie emisií síry alebo ich prenosov prechádzajúcich hranicami štátov najmenej o 30 % čo najskôr, avšak najneskôr do r. 1993, a budú o tom predkladať správy ako aj o postupe pri dosahovaní cieľov, vytýčených Výkonným orgánom.

Článok 7 Zmeny protokolu

1. Každá zo zmluvných strán tohto Protokolu môže navrhnúť jeho zmeny.

2. Text navrhovanej zmeny bude predložený písomne výkonnému tajomníkovi Európskej hospodárskej komisie, ktorý o tomto oboznámi všetky zmluvné strany tohto Protokolu. Výkonný orgán prerokuje navrhované zmeny na svojom nasledujúcom výročnom zasadnutí, za predpokladu, že tieto návrhy zaslal výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie zmluvným stranám tohto Protokolu najmenej deväťdesiat dní vopred.
3. Zmena tohto Protokolu bude prijatá na základe súhlasu zástupcov zmluvných strán tohto Protokolu a nadobudne účinnosť pre zmluvné strany, ktoré ju prijali, v deväťdesiaty deň po dni, kedy dve tretiny zmluvných strán uložili u depozitára svoje listiny o prijatí zmeny. Zmena nadobudne účinnosť pre každú inú zmluvnú stranu v deväťdesiaty deň po dni, kedy táto zmluvná strana uloží svoju listinu o prijatí zmeny.

Článok 8 **Riešenie sporov**

Ak vznikne spor medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými stranami tohto Protokolu vo veci interpretácie lebo aplikácie, strany sa budú snažiť vyriešiť spor rokovaním alebo inými zmierovacími prostriedkami, ktoré budú pre sporné strany prijateľné.

Článok 9 **Popis**

1. Tento protokol bude otvorený na podpis v Helsinkách (Fínsko) od 8. júla 1985 do 12. júla 1985 vrátane pre členské štáty Európskej hospodárskej komisie ako aj pre štáty, ktoré majú štatút poradcu v Európskej hospodárskej komisii podľa článku 8 uznesenia č. 36 (IV) Ekonomickej a sociálnej rady z 28. marca 1947 ako aj pre regionálne ekonomické integračné organizácie vytvorené suverénnymi členskými štátmi Európskej hospodárskej komisie, ktoré sú kompletne na rokovanie, uzatváranie a plnenie medzinárodných dohôd v záležitostiach obsiahnutých v tomto Protokole za predpokladu, že dotknuté štáty a organizácie sú zmluvnými stranami Dohovoru.
2. V záležitostiach v rámci svojej kompetencie budú tieto regionálne ekonomické integračné organizácie vo svojom mene vykonávať práva a plniť povinnosti, ktoré tento Protokol vymedzuje ich členským štátom. V takomto prípade nebudú členské štáty týchto organizácií oprávnené vykonávať tieto práva individuálne.

Článok 10 **Ratifikácia, prijatie, schválenie a pristúpenie**

1. Tento Protokol bude podliehať ratifikácií, prijatiu alebo schváleniu zo strany podpisujúcich signatárov.
2. Tento Protokol bude otvorený na pristúpenie od 13. júla 1985 pre štáty a organizácie, ktoré sú uvedené v článku 9, ods. 1.
3. Štát alebo organizácia, ktorá pristúpi k tomuto Protokolu po tom, ako tento nadobudol účinnosť, bude aplikovať článok 2 najneskôr do r. 1993. Pokiaľ by však niektorá strana pristúpila k tomuto Protokolu po r. 1990, táto strana môže aplikovať článok 2 aj po roku 1993, avšak najneskôr do r. 1995, pričom táto zmluvná strana bude obdobne aplikovať článok 6.
4. Listiny o ratifikácií, prijatí, schválení alebo pristúpení budú uložené u Generálneho tajomníka OSN, ktorý bude vykonávať funkciu depozitára.

Článok 11 **Nadobudnutie účinnosti**

1. Tento Protokol nadobudne účinnosť v deväťdesiaty deň po dni, kedy bola uložená šestnásta listina o ratifikácií, prijatí, schválení alebo pristúpení.

2. Pre každý štát a organizáciu uvedenú v článku 9 odsek 1, ktorý ratifikuje, prijme alebo schváli tento Protokol alebo k nemu pristúpi po uložení šestnástej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení, alebo pristúpení, nadobudne tento Protokol účinnosť v deväťdesiaty deň po dni, kedy takáto zmluvná strana uložila svoju listinu o ratifikácii, schválení, prijatí alebo pristúpení.

Článok 12 **Odstúpenie**

Kedykoľvek po uplynutí piatich rokov odo dňa, kedy tento Protokol nadobudol účinnosť predanú zmluvnú stranu, môže táto zmluvná strana od neho odstúpiť zaslaním písomného oznámenia depozitárovi. Každé takéto odstúpenie nadobudne účinnosť v deväťdesiaty deň po dni, kedy ho obdržal depozitár.

Článok 13 **Platné texty**

Originál tohto Protokolu, ktorého anglický, francúzsky a ruský text sú rovnako platné, bude uložený u generálneho tajomníka OSN.

NA dôkaz toho sme my, dolupodpísaní k tomuto aktu riadne splnomocnení, podpísali tento Protokol.

Dané v Helsinkách, dňa ôsmeho júla, tisíc deväťsto osemdesiat päť.